

**MINISTERSTVO VNÚTRA SR
SLOVENSKÝ NÁRODNÝ ARCHÍV**

**ÚSTREDNÝ VÝBOR KOMUNISTICKEJ STRANY
SLOVENSKA**

**I.TAJOMNÍK ÚV KSS GUSTÁV HUSÁK
(1963), 1968 – 1969**

Čiastkový inventár

Ján Hučko

Úvod

Gustáv Husák sa narodil 10. januára 1913 v obci Dúbravka, dnes súčasť Bratislavy. Po ukončení základnej školy odišiel na gymnázium do Bratislavy. Ako 16 ročný v roku 1929 vstúpil do Komsomolu.¹ Počas vysokoškolských štúdií na Právnickej fakulte sa angažoval v Spolku socialistických akademikov. Do radov KSCĽ vstúpil v roku 1933. Po ukončení vysokoškolského štúdia v roku 1938 rok pracoval ako advokát v Advokátskej kancelárii Dr. Vladimíra Clementisa, od roku 1939 do roku 1941 v Advokátskej kancelárii Dr. Vaníčka v Bratislave a od roku 1942 do roku 1943 v Advokátskej kancelárii Dr. Úradníčka. Do roku 1944 pôsobil ako úradník vo Zväze špeditérov v Bratislave a zároveň vo vlastnej advokátskej kancelárii.

Od roku 1939 sa Gustáv Husák zapojil do ilegálneho konšpiračného hnutia. V období rokov 1940 – 1942 bol viackrát väznený. Po príchode Karola Šmidkeho zo ZSSR na Slovensko sa v lete 1943 dostal do v poradí piateho vedenia ilegálnej KSS. Spolu s Ladislavom Novomeským viedol rokovania so zástupcami občianskeho odboja o vytvorení ilegálnej SNR, ktorej sa stal neskôr členom. Bol spolutvorcom Vianočnej dohody z roku 1943. Koordinoval prípravu SNP. Na zjednocovacom zjazde KSS a sociálnej demokracie 17. septembra 1944 bol Gustáv Husák zvolený za jedného z dvoch podpredsedov KSS a súčasne sa stal členom predsedníctva SNR a poverenikom SNR pre vnútro. Po potlačení SNP sa ukrýval, neskôr odletel do Moskvy, odkiaľ sa vo februári 1945 vrátil na Slovensko.

Po oslobodení Československa bol vo funkcii poverenika SNR pre veci vnútorné, neskôr po voľbách v roku 1946 bol KSS delegovaný do funkcie predsedu Zboru povereníkov, kde prostredníctvom svojej funkcie usmerňoval prácu komunistov v bezpečnostných zložkách. Po Februári 1948 sa Gustáv Husák výrazne podieľal na upevňovaní nového komunistického systému moci v krajine.

Na jar 1950 bol však vtedajším vedením strany podrobený kritike, v máji 1950 odvolaný z funkcie predsedu Zboru povereníkov a na IX. zjazde KSS už nezískal žiadne

¹ O životopisných údajoch pozri PEŠEK, Jan: *Komunistická strana Slovenska. Dejiny politického subjektu 1.* Bratislava : VEDA, 2012, s. 210, ISBN 978-80-224-1256-8; PEŠEK, Jan: *Centrum moci. Aparát Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska 1948 – 1989.* Bratislava: AEP Press – Historický ústav SAV, 2006, s. 62, ISBN 80-88880-71-8; BARNOVSKÝ, Michal: Husák Gustáv. In: PEŠEK, Jan (ed.): *Aktéri jednej éry na Slovensku 1948 : 1989.* Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 139 – 148, ISBN 80-7165-417-5; MV SR – SNA, *fond ÚV KSS – osobné spisy pracovníkov ÚVKSS – Gustáv Husák*, arch. šk. č. 22.

stranícke funkcie. V tomto období pôsobil vo funkcii vedúceho poľnohospodárskeho oddelenia ÚV KSS až do 6. februára 1951 kedy bol zatknutý. V zinscenovanom procese v roku 1954 bol odsúdený na doživotie. Väznený bol v pražských väzniciach Ruzyň, Pankrác, ale aj v Mírove a Leopoldove.

Na základe amnestie bol v roku 1960 podmiennečne prepustený. Pracoval najprv ako robotník, neskôr ako úradník v stavebníctve v Bratislave. Od roku 1962 do roku 1963 pracoval ako vedúci výrobných dielní SND. V roku 1963 bol Gustáv Husák najskôr občiansky, neskôr politicky rehabilitovaný z obvinenia z buržoázneho nacionalizmu. Po prvý krát vystúpil na širšom straníckom fóre na bratislavskej mestskej konferencii KSS 15. marca 1964 s kritikou nekoncepcnosti riešenia politických a ekonomických otázok s dôrazom na kádrovú politiku.

Do apríla 1968 pracoval ako vedecký pracovník Ústavu štátu a práva SAV. To sa už angažoval v politike ako stúpenec reformného prúdu nastoleného na Slovensku po januári 1968. Gustáv Husák patril k ostrým kritikom I. tajomníka ÚV KSČ Antonína Novotného a jeho predstáv o štátoprávnom postavení Slovenska.

8. apríla 1968 sa stal podpredsedom vlády ČSSR a bol poverený prípravou ústavného zákona o československej federácii.

Za člena ÚV KSS bol Gustáv Husák zvolený na mimoriadnom zjazde KSS, ktorý sa konal krátko po príchode okupačných vojsk štátov Varšavskej zmluvy v dňoch 26. – 29. augusta 1968.² Krátko predtým v dňoch 23. – 26. augusta 1968 sa zúčastnil moskovských rokovaní a od tohto momentu sa stal politickým „realistom“, ktorý bol ochotný vyjsť v ústrety požiadavkám Moskvy. Na prvom zasadnutí ÚV KSS 29. augusta 1968 bol na návrh Štefana Sádovského zvolený do funkcie I. tajomníka ÚV KSS.³ Zároveň bol kooptovaný do ÚV KSČ a zvolený do jeho predsedníctva.

Gustáv Husák vo funkcii I. tajomníka ÚV KSS viedol rokovania predsedníctva ÚV KSS, na ktorých pravidelne, len ústne informoval o záveroch zo zasadnutí predsedníctva ÚV KSČ a Výkonného výboru predsedníctva ÚV KSČ, na ktorých sa pravidelne zúčastňoval. Hlavnou úlohou Gustáva Husáka vo funkcii I. tajomníka ÚV KSS bolo zabezpečiť prípravu spoločenskej, ekonomickej a politickej normalizácie. Schvaľoval systematicku podávanie informácií médiám, informoval o rokovaníach s veliteľmi sovietskych vojsk, rozhodoval o kádrových otázkach pri obsadzovaní vedúcich funkcií v bezpečnostných zložkách, o zložení predsedníctva SNR, vlády SSR. Schvaľoval kandidátov za poslancov do Snemovne národov

² MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, A. Zjazdy, konferencie, arch. šk. č. 69, Mimoriadny zjazd KSS, 26.–29. 8. 1968.

³ MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1881, zasadnutie Pléna ÚV KSS, 29. 8. 1968.

zo Slovenska, podával návrhy na predsedov Federálneho zhromaždenia a Snemovne národov. Funkcia I. tajomníka ÚV KSS mu umožnila vykonávať zmeny v obsadení funkcií v predsedníctve, sekretariáte ÚV KSS, ako aj navrhnúť tajomníkov ÚV KSS. Rozhodoval o obsadení funkcie predsedu ÚKRRK KSS, ale aj o funkcii generálneho prokurátora SSR. Do tejto funkcie na zasadnutí predsedníctva ÚV KSS 4. apríla 1969 navrhol Dr. Jána Feješa.⁴

Na zasadnutí predsedníctva ÚV KSS 21. októbra 1968 predložila odborná vládna komisia pre prípravu návrhu ústavného zákona o česko-slovenskej federácii návrh ústavného zákona o česko-slovenskej federácii. Pracovné postupy pri príprave zákona Gustáv Husák nielen pravidelne sledoval, ale sám niektoré časti aj inicioval. Zo zákonom upravujúcim postavenie Slovenska v rámci ČSSR úzko súvisela problematika hospodárskeho rozvoja, problematika štruktúry a postavenia výkonných a správnych orgánov na Slovensku, ale aj problematika postavenia národnostných menšín. Národným zhromaždením bol tento zákon prijatý 27. októbra 1968. V tomto období Gustáv Husák zabezpečoval najmä koordináciu harmonogramu plnenia opatrení, ktoré vyplývali zo zákona o česko-slovenskej federácii. Pri realizácii opatrení spolupracoval najmä s tajomníkmi ÚV KSS Viktorom Pavlendom, Štefanom Sádovským, Jozefom Zrakom a Bohuslavom Gracom.

Gustáv Husák vo funkcii I. tajomníka ÚV KSS zotrval veľmi krátko. Uznesenie zo zasadnutia predsedníctva ÚV KSS 4. mája 1969 vyjadrilo súhlas s jeho uvoľnením z tejto funkcie, ako aj z členstva v predsedníctve a sekretariáte ÚV KSS.⁵ S podporou Moskvy, ale aj domácou časťou bol totiž v apríli 1969 na zasadnutí ÚV KSČ zvolený za I. tajomníka ÚV KSČ. Jeho nástupcom vo funkcii I. tajomníka ÚV KSS sa stal Štefan Sádovský.

V máji 1975 vystriedal vo funkcii prezidenta republiky chorého Ludvíka Svobodu. Pozíciu generálneho tajomníka KSČ zastával Gustáv Husák až do decembra 1987, kedy plénum ÚV KSČ zvolilo do tejto funkcie Miloša Jakeša. Gustáv Husák zostal ešte dva roky prezidentom ČSSR a členom predsedníctva ÚV KSČ. Po zmenách, ktoré priniesol 17. november 1989 10. decembra v tom istom roku odstúpil z funkcie prezidenta.

Gustáv Husák zomrel 18. novembra 1991 v Bratislave. Pochovaný je v rodnej Dúbravke.

⁴ MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1226, zasadnutie P ÚV KSS, 4. 4. 1969.

⁵ MV SR – SNA, *fond ÚV KSS*, arch. šk. č. 1227, zasadnutie P ÚV KSS, 4. 5. 1969.

Archívne dokumenty vzniknuté z činnosti I. tajomníka ÚV KSS Gustáva Husáka sa dostali do Slovenského národného archívu v priebehu rokov 1990 – 1993 v zmysle ustanovenia § 3 odst. 3 písmeno b) ústavného zákona č. 460/1990 Zb. o prinavrátení majetku Komunistickej strany Česko – Slovenska ľudu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky spolu s ďalšími písomnosťami zaniknutého ÚV KSS.

Dokumenty odovzdali zástupcovia vtedajšieho Ústavu sociálnych a politických teórií (bývalý Ústav marxizmu – leninizmu ÚV KSS), ktorý ich spravoval spolu s ďalšími písomnosťami, ktorých pôvodcom bol bývalý ÚV KSS.

Odovzdané archívne dokumenty boli nespracované, bez akejkoľvek evidenčnej pomôcky v množstve 8 archívnych škatúl. Časový rozsah je ohraničený rozpätím rokov 1963, 1968 – 1969. Presahuje funkčné obdobie Gustáva Husáka vo funkcii I. tajomníka ÚV KSS. Funkčné obdobie nebolo príliš dlhé; trvalo od augusta 1968 do apríla 1969.

Štruktúru usporiadania dokumentov tvoriacich fondovú skupinu B. IV. XIII. I. tajomník ÚV KSS Gustáv Husák (1963), 1968 – 1969 sme vytvorili podľa pertinenčne – vecných kritérií. Na základe tohto kritéria sme archívne dokumenty usporiadali do štyroch častí, z ktorých prvú časť sme rozdelili na dve skupiny a štvrtú časť na štyri skupiny dokumentov.

V štruktúre usporiadania tejto fondovej skupiny počiatočné veľké písmeno B označuje pomenovanie fondového oddelenia Volené orgány. Písmenom A je označené ako prvé v poradí v rámci archívneho fondu Ústredný výbor KSS fondové oddelenie Zjazdy, konferencie.

Rímska číslica IV označuje pomenovanie štvrtého fondového pododdelenia Písomnosti tajomníkov ÚV KSS. Rímskou jednotkou sú pomenované archívne dokumenty vzniknuté zo zasadnutí Predsedníctva ÚV KSS, rímskou dvojkou dokumenty zo zasadnutí Sekretariátu ÚV KSS a rímskou trojkou dokumenty zo zasadnutí Pléna ÚV KSS.

Rímska trinásťka určuje v poradovom slede konkrétneho tajomníka ÚV KSS a časové ohraničenie dokumentov, ktoré tvoria fondovú skupinu.

Arabské číslice vyjadrujú počet častí tvoriacich štruktúru usporiadania samotnej fondovej skupiny. Za arabskou číslicou nasleduje pomenovanie časti, ktorá tvorí štruktúru usporiadania. Pokiaľ sme niektoré časti rozdelili na menšie, tak nasledujú už len názvy skupín archívnych dokumentov s číselným kódom – signatúrou.

Štruktúra usporiadania fondovej skupiny B. IV. XIII. I. tajomník ÚV KSS Gustáv Husák (1963), 1968 – 1969 a jej postavenia v rámci archívneho fondu Ústredný výbor KSS je nasledovná:

Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska

A. Zjazdy, konferencie

B. Volené orgány

B . IV. Písomnosti tajomníkov Ústredného výboru KSS

B. IV. XIII. I. Tajomník ÚV KSS Gustáv Husák (1963), 1968 – 1969

B. IV. XIII. 1. Stranícke záležitosti, vnútropolitické dianie a smerovanie Československa, reakcie, ohlasy, stanoviská

1. 1. Stranícke záležitosti

1. 2. Reakcie, ohlasy na vnútropolitické dianie a smerovanie Československa

B. IV. XIII. 2. Národné hospodárstvo

B. IV. XIII. 3. Kultúra, cirkev, literatúra, profesijné združenia

B. IV. XIII. 4. Prejavy, referáty, články, rozhovory, vystúpenia, príspevky

4. 1. Prejavy Gustáva Husáka

4. 2. Články Gustáva Husáka

4. 3. Rozhovory Gustáva Husáka

4. 4. Cudzie príspevky

Jazykom dokumentov je slovenčina a čeština, niekoľko dokumentov je v ruštine. Za inventárnu jednotku sme zvolili súbor archívnych dokumentov príbuzného obsahu, prípadne len jeden dokument. Pri skupine dokumentov 4. 1. Prejavy Gustáva Husáka inventárnu jednotku tvoria zachované archívne dokumenty za jeden rok.

Pri uvedení časového rozsahu dokumentov tvoriacich fondovú skupinu B. IV. XIII. I. tajomník ÚV KSS Gustáv Husák sme rok 1963 dali do okrúhlej zátvorky, keďže v tomto období Gustáv Husák nebol vo funkcii I. tajomníka ÚV KSS. Pri spracúvaní sme nevyradili ani jeden dokument. Zachované poštové obálky sme ponechali. Pôvodné spisové obaly sa nezachovali, pravdepodobne však ani nikdy pôvodcom archívnych dokumentov neboli vytvorené. Prezentačná pečiatka podateľne ÚV KSS sa používala dosť sporadicky. Jej odtlačok je červenej farby a hranatého tvaru. Zvyčajne je umiestnený v hornej časti podania, približne v strede. Predtlačené kolónky sú väčšinou vyplnené ručne. Ide o tieto údaje: číslo spisu, napr. 57 – 1/27 a komu bola vec pridelená – s. Husák. Dátum evidencie podania je predtlačený v tvare deň, mesiac a rok. Deň a rok je odtlačený arabskou číslicou a mesiac rímskou číslicou. Pokiaľ prezentačná pečiatka chýba, číslo spisu je uvedené ručne v pravej hornej časti podania v tvare, napr. 176/69 – s. s. H., kde číslo 176 predstavuje poradové číslo podania, rok 1969 je vyjadrený dvojčíslom 69 a skratka s. s. H. označuje sekretariát I. tajomníka ÚV KSS Husáka. Zmysel uvádzania rôznych číselných kombinácií do prezentačnej pečiatky pokiaľ bola odtlačená, napr. 57 – 1/27, alebo 2/1 sme nezistili. Prakticky na všetkých podaniach sú ale v pravom hornom rohu uvedené čísla spisov, ktoré ako sme uviedli pozostávajú z numerického radu lomenu príslušný kalendárny rok, resp. jeho skrátaná podoba. Tieto sú smerodajné, pretože odpovede na došlé podania odchádzali pod týmito istými číslami. Sú aj také prípady, kedy sa na podaní prezentačná pečiatka nachádza, ale údaje s výnimkou odtlačku dátumu absentujú. Ako sme už ale uviedli, ručne dopísané číslo spisu je však skoro na všetkých podaniach. Pokyny na vybavenie došlých podaní sú mnohokrát dopísané ručne priamo na nich.

Časť **B. IV. XIII. 1.** tvoria dve skupiny archívnych dokumentov 1. 1. Stranícke záležitosti a 1. 2. Reakcie, ohlasy na vnútropolitické dianie a smerovanie Československa. V skupine dokumentov 1. 1. Stranícke záležitosti sa nachádza napr. časový harmonogram plánovaných úloh aparátu ÚV KSS na I. štvrt'rok 1969, žiadosti straníckych orgánov o vystúpenie Gustáva Husáka na svojich aktívoch a schôdzach, prípadne podkladové materiály k príprave vystúpení na výročných členských schôdzach strany a pod.. Do nasledujúcej skupiny dokumentov 1. 2. Reakcie, ohlasy na vnútropolitické dianie a smerovanie Československa sme zaradili napr. ohlasy verejnosti na pamätné prejavy Gustáva Husáka na zhromaždení príslušníkov LM v Bratislave v novembri 1968, k predsedom celozávodných výborov KSS v Dubnici nad Váhom v januári 1969, prejavy podpory a dôvery obyvateľstva nielen k osobe Gustáva Husáka, ale aj k smerovaniu krajiny v čase po vstupe vojsk Varšavskej zmluvy, ako aj prejavy kritické a polemické s nastoleným

smerovaním Československa. Časť B. IV. XIII. 1. ohraničuje obdobie rokov 1963, 1968 – 1969.

V časti **B. IV. XIII. 2.** sa nachádza napr. správa o situácii v Závode SNP v Žiari nad Hronom ohľadom riešenia požiadaviek hutníkov na skrátenie pracovnej doby, zavedenia 30 hodinového pracovného týždňa, alebo pridania jedného týždňa dovolenky navyše. Ďalej sú v tejto časti zaradené žiadosti predstaviteľov hospodárskych podnikov a závodov o stretnutie s Gustávom Husákom ohľadom riešenia hospodárskych problémov a iné. Archívne dokumenty v tejto časti pochádzajú z roku 1968.

Do nasledujúcej časti **B. IV. XIII. 3.** sme zaradili napr. stanovisko Zväzu československých spisovateľov k neodkladnej registrácii Literárneho života podpísané Jaroslavom Seifertom, podkladové materiály k stretnutiu Gustáva Husáka a biskupa Ambróza Lazíka, správu Slovenského ústredia pre tlač a informácie o obsahovom zameraní slovenského filmového týždenníka č. 1 – 13 v roku 1969 a iné. Časť B. IV. XIII. 3. Je ohraničená rokmi 1968 – 1969.

Časť **B. IV. XIII. 4.** tvoria štyri skupiny archívnych dokumentov 4. 1. Prejavy Gustáva Husáka, 4. 2. Články Gustáva Husáka, 4. 3. Rozhovory Gustáva Husáka a 4. 4. Cudzie príspevky. Zachované dokumenty v skupine 4. 1. odzneli väčšinou na straníckych aktívoch a boli venované aktuálnym problémom v krajine. V skupine 4. 2. je zaradený len jeden dokument – článok Gustáva Husáka venovaný 50. výročiu vzniku Československa. Skupinu 4. 3. tvoria odpovede Gustáva Husáka na otázky kladené redakciou Nového Slova na tému federalizácie štátu. Skupinu 4. 4. tvorí záznam z vystúpenia Vasila Bil'aka v decembri 1968 a tajomníka ÚV KSS Ladislava Abraháma z mája 1969. Časť B. IV. XIII. 4. ohraničujú roky 1968 – 1969.

Súčasťou čiastkového inventára je zoznam použitých značiek a registre – zemepisný, osobný a vecný. Čísla uvedené pri hesle v registroch označujú číslo inventárnej jednotky. Číslo, prípadne čísla hrubo vytlačené uvedené v inventárnom súpise vpravo označujú čísla archívnych škatúl a čísla vľavo pred inventárnym záznamom sú čísla inventárnych jednotiek.

Spracované dokumenty svojou výpovednou hodnotou poslúžia najmä záujemcom o moderné slovenské politické dejiny.

Pri žiadosti o štúdium a pri citácii je potrebné uviesť názov archívu – MV SR – Slovenský národný archív (MV SR – SNA), archívneho fondu – ÚV KSS, názov fondového oddelenia – B. Volené orgány, názov fondovej skupiny – B. IV. XIII. I. tajomník ÚV KSS Gustáv Husák a číslo inventárnej jednotky (jednotiek), prípadne archívnej škatule.

Fondová skupina B. IV. XIII. I. tajomník ÚV KSS Gustáv Husák (1963), 1968 – 1969 obsahuje 17 inventárnych jednotiek uložených v 12 archívnych škatuliach. Archívne dokumenty usporiadal a čiastkový inventár vypracoval Mgr. Ján Hučko v roku 2013.

SLOVENSKÝ NÁRODNÝ ARCHÍV

**B. IV. XIII. 1. Stranícke záležitosti, vnútropolitické dianie
a smerovanie Československa, reakcie, ohlasy, stanoviská**

1. 1. Stranícke záležitosti

- 1963
- 1 Materiály Komisie pre skúmanie záverov IX. zjazdu KSS, ktoré boli prerokované a prijaté v predsedníctve ÚV KSČ 5. decembra 1963 – II. a III. variant. 1, 2
- 1968 – 1969
- 2 Zoznam členov a kandidátov ÚV KSS zvolených na mimoriadnom zjazde KSS v auguste 1968; žiadosť OV KSS v Gottwaldove o vystúpenie Gustáva Husáka na seminári s tematikou riešenia národnostnej otázky a štátoprávneho usporiadania v ČSSR; štúdiá Vlastimila Vokurku „Československé porady pred prvou svetovou vojnou – Idea československej jednoty“; návrh rezolúcie pre plenárne zasadnutie ÚV KSČ v novembri 1968; „K výsledkom decembrového plenárneho zasadnutia Ústredného výboru KSČ v dňoch 12. – 13. decembra 1968“ – osnova prednášky vypracovaná ideologickým oddelením ÚV KSČ; zoznam vedúcich tajomníkov a tajomníkov, predsedov KRK v krajoch na Slovensku v roku 1968; reakcia redaktora Rudého Práva Vladimíra Richtera na rezolúciu prijatú na novembrovom plenárnom zasadnutí ÚV KSČ; stanovisko Útvarovej organizácie KSČ pri Krajskej správe ZNB Praha k pôsobeniu a názorom Ota Šika a Eduarda Goldstückera po januári 1969; záznam z vystúpenia Josefa Smrkovského na konferencii BBC SVS 18. januára 1969 v Brne; problematika vystúpenia Miroslava Kusého na okresnom aktíve podpredsedov ZO KSS v Banskej Bystrici 21. januára 1969; prehlásenie OV KSS v Senici o iniciatíve a vzájomnej spolupráci so straníckymi a samosprávnymi orgánmi v okrese Hodonín; reakcia CZV 3

- 2 KSS pri podnikovom riaditeľstve Východoslovenských 3
železiarní v Košiciach na vystúpenie Vasila Biľaka na aktíve
ĽM; rámcový program návštevy Gustáva Husáka
v Stredoslovenskom kraji 20. – 21. februára 1969; obsahové
tematické okruhy k príprave plenárneho zasadnutia ÚV KSS na
12. marca 1969; stanovisko 7. ZO KSCŽ pri ÚV KSCŽ
k zaradeniu a ďalšiemu pôsobeniu Rudolfa Rohlíčka v aparáte
ÚV KSCŽ; stanoviská a názory 1. ZO KSS pri CÚV KSS
Krajskej správy ZNB Košice na vnútropolitickú situáciu
v krajine v marci 1969; poznámky z vystúpenia Jirího Hájka na
okresnom straníckom aktíve v Sokolove 19. marca 1969;
„Cieľavedomý systém boja proti antisovietizmu“ – pracovný
elaborát aparátu ÚV KSCŽ; návrh zloženia Referentského zboru
ÚV KSS slúžiaceho pre lepší styk ÚV KSS s nižšími orgánmi
KSS, samosprávou a podnikmi; návrh systemizácie technického
oddelenia ÚV KSS.

1.2. Reakcie, ohlasy na vnútropolitické dianie a smerovanie Československa

1968

- 3 Ohlasy na prejav Gustáva Husáka za zhromaždení príslušníkov 4
Ľudových Milícií v Bratislave 13. novembra 1968.

1968

- 4 Ohlasy na postoj Gustáva Husáka k obsadeniu funkcie 5
predsedu Federálneho zhromaždenia Josefom Smrkovským
vyjadrený v decembri 1968.

1969

- 5 Ohlasy na prejav Gustáva Husáka 10. januára 1969 6
k predsedom celozávodných výborov KSS v Dubnici nad
Váhom.

- 1969
- 6 Ohlasy na prejav Gustáva Husáka 11. apríla 1969 v Nitre. 6
- 1968 – 1969
- 7 Reakcie, stanoviská, analýzy aparátu ÚV KSČ a ÚV KSS na situáciu v Československu v od septembra 1968 do mája 1969. 7, 8
- 1968 – 1969
- 8 Prejavy podpory, dôvery a uznania, súhlasné stanoviská s politicko-hospodárskym smerovaním Československa a k zvoleniu Gustáva Husáka do funkcie I. tajomníka ÚV KSS. 9, 10
- 1968 – 1969
- 9 Žiadosti, sťažnosti, pripomienky, polemické a kritické reakcie a stanoviská k politicko-hospodárskemu smerovaniu Československa. 11

B. IV. XIII. 2. Národné hospodárstvo

- 1968
- 10 Správa Komisie ľudovej kontroly SNR o výsledku prieskumu konsolidácie výroby a prevádzky vo vybraných podnikoch, závodoch a organizáciách na Slovensku; informácie týkajúce sa organizačnej štruktúry a zloženia Hospodárskej rady; riešenie zabezpečenia kancelárskych priestorov Hospodárskeho zväzu štátnych majetkov na Slovensku; odpis záznamu z rokovania v SPK 18. decembra 1968 ohľadom zabezpečenia dodávky papiera na rok 1969 pre Podniky polygrafického priemyslu na Slovensku; „Hodnotenie hospodárskeho vývoja na Slovensku v roku 1968“ podkladový materiál pre decembrové plenárne zasadnutie ÚV KSS v roku 1968 pripravené predsedníctvom ÚV KSS.

**B. IV. XIII. 3. Kultúra, cirkev, literatúra, profesijné
zdrúženia**

1968, 1969

- 11 Problematika schvaľovania štatútu Československej komisie 12
pre spoluprácu s UNESCO-m; podkladové materiály
k stretnutiu Gustáva Husáka a biskupa rím. kat. cirkvi Ambróza
Lazika v novembri 1968; informatívna správa o zakladaní
nových dobrovoľných organizácií k 10. novembru 1968;
stanovisko ZO KSS pri Zväze slovenských spisovateľov
k priedahom pri vydávaní časopisu Literárny život; návrh
riaditeľa Ústavu svetovej literatúry a jazykov SAV Mikuláša
Bakoša na zriadenie Národnej kultúrnej rady; stenografický
protokol z konania aktívu Zväzu slovenských spisovateľov 13.
decembra 1968; podporné stanovisko Zväzu československých
spisovateľov ohľadom vydávania časopisu Literárny život;
návrh Mira Procházku na vydávanie časopisu Zväzu
slovenských spisovateľov na čele s Jánom Smrekom; „O
svetonázorových postojoch obyvateľov Slovenska“ predbežná
správa z výskumu verejnej mienky vypracovaná Výskumným
ústavom kultúry a verejnej mienky; kritika SÚTI obsahového
zamerania denníka Smena v januári 1969; reakcia zástupcov
Koordinačného výboru slovenských tvorivých zväzov
k zriadeniu kultúrneho odboru na Ministerstve zahraničných
vecí ČSSR; informácia SÚTI o vykonaných opatreniach
v redakciách v súvislosti so zavedením predbežnej cenzúry
v hromadných informačných prostriedkoch rozhodnutím vlády
ČSSR dňom 2. apríla 1969.

**B. IV. XIII. 4. Prejavy, referáty, články, rozhovory,
vystúpenia, príspevky**

4. 1. Prejavy Gustáva Husáka

1968

- 12 Výber z prejavu na plenárnom zasadnutí ÚV KSS venovaný vnútropolitickým problémom a prestavbe štátu na federatívnom základe – 22. december 1968; „Slovenská politika a jej programové stanoviská“ – prejav venovaný historickému pohľadu na vzájomné súžitie Čechov a Slovákov – /1968/ **12**

1969

- 13 Prejav na aktíve v Horehronských závodov v Podbrezovej hodnotiaci obdobie budovania socializmu na Slovensku – 20. február 1969; referát na plenárnom zasadnutí ÚV KSS venovaný nástupu procesu politickej a hospodárskej normalizácie – 12. marec 1969; prejav na stretnutí zakladateľov a zaslúžilých pracovníkov o rozvoj JRD na Slovensku v Nitre týkajúci sa hodnotenia kolektívizácie na Slovensku – 11. apríl 1969; úvodné vystúpenie na plenárnom zasadnutí ÚV KSS venované hodnoteniu vývoja v krajine – 4. máj 1969.

4. 2. Články Gustáva Husáka

1968

- 14 Článok K 50. výročiu vzniku Československa.

4. 3. Rozhovory Gustáva Husáka

1968

- 15 Odpovede na kladené otázky redakcie Nového Slova – 4. november 1968.

4. 4. Cudzie príspevky

1968

- 16 Záznam z vystúpenia tajomníka ÚV KSČ Vasila Bil'aka na porade vedúcich tajomníkov OV KSČ a predsedov ONV ohľadom jeho postojov po januári a auguste 1968 – 19. december 1968. **12**

1969

- 17 Referát tajomníka ÚV KSS Ladislava Abraháma prednesený na porade vedúcich tajomníkov KV a OV KSS na tému štruktúra, systemizácia a sociálne problémy aparátu ÚV KSS – 22. – 23. máj 1969.

Zoznam použitých značiek

BBC SVS	
CÚV KSS	celoútvárový výbor Komunistickej Strany Slovenska
CZV KSS	celozávodný výbor Komunistickej strany Slovenska
JRD	jednotné roľnícke družstvo
KRK	kontrolná a revízna komisia
KV KSS	krajský výbor Komunistickej strany Slovenska
LM	Ľudové Milície
ONV	okresný národný výbor
OV KSČ	okresný výbor Komunistickej strany Slovenska
OV KSS	okresný výbor Komunistickej strany Slovenska
SAV	Slovenská akadémia vied
SNR	Slovenská národná rada
SPK	Slovenská plánovacia komisia
SÚTI	Slovenský úrad pre tlač a informácie
UNESCO	United National Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru)
ÚV KSČ	Ústredný výbor Komunistickej strany Československa
ÚV KSS	Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska
ZO KSS	základná organizácia Komunistickej strany Slovenska
ZNB	Zbor národnej bezpečnosti

Register zemepisný

B

Banská Bystrica	2
Bratislava	3
Brno, Česká republika	2

Č

ČSSR, Československá socialistická republika	2, 11
pozri aj Československo	
Československo	7 – 9, 14

D

Dubnica nad Váhom	5
-------------------	---

G

Gottwaldov, pozri Zlín	
------------------------	--

H

Hodonín, Česká republika	2
--------------------------	---

K

Košice 2

N

Nitra 6, 13

P

Podbrezová 13

S

Senica 2

Slovensko 2, 10, 13

Sokolov, Česká republika 2

Stredoslovenský kraj 2

Z

Zlín, Česká republika 2

Register osobný

A

Abrahám, Ladislav 17

B

Bakoš, Mikuláš 11

Biľak, Vasil 16

G

Goldstücker, Eduard 2

H

Hájek, Jiří 2

Husák, Gustáv, I. tajomník ÚV KSS 2 – 6, 8, 11

K

Kusý, Miroslav 2

L

Lazík, Ambróz 11

P

Procházka, Miro 11

R

Richter, Vladimír 2

Rohlíček, Rudolf 2

S

Smrek, Ján 11

Smrkovský, Josef 2, 4

Š

Šik, Oto 2

V

Vokurka, Vlastimil

2

SLOVENSKÝ NÁRODNÝ ARCHÍV

Register vecný

A

aktívy – stránicke	2, 17
pozri aj KSČ a KSS	
antisovietizmus	2
aparát ÚV KSČ	2, 7
pozri aj ÚV KSČ	
aparát ÚV KSS	2, 7, 17
pozri aj ÚV KSS	

B

boj – proti antisovietizmu	2
pozri antisovietizmus	
budovanie socializmu – hodnotiaci pohľad	14

C

Celoútvarový výbor KSS Krajskej správy ZNB Košice, organizácia	10
pozri aj KSS a organizácie a inštitúcie	
Celozávodný výbor KSS pri podnikovom riaditeľstve Východoslovenských železiarní v Košiciach, organizácia	2
pozri aj KSS a organizácie a inštitúcie	
cenzúra	11

Č

časopisy

- Literárny život	11
Česi a Slováci – súžitie	12
Československá komisia pre spoluprácu s UNESCO-m	11
pozri aj komisie	
československá jednota	2

D

IX. zjazd KSS	2
pozri aj zjazdy KSS a KSS	
dobrovoľné organizácie – zakladanie nových	11
dodávky papiera – zabezpečenie	10

F

Federálne zhromaždenie, inštitúcia	3
pozri aj organizácie a inštitúcie	

H

Horehronské závody v Podbrezovej, podnik	13
pozri aj podniky	
Hospodárska rada, inštitúcia	
- organizačná štruktúra a zloženie	10
pozri aj organizácie a inštitúcie	

hospodársky vývoj – hodnotenie	10
Hospodársky zväz štátnych majetkov na Slovensku, organizácia	
- zabezpečenie kancelárskych priestorov	10
pozri aj organizácie a inštitúcie	
hromadné informačné prostriedky – zavedenie predbežnej cenzúry	11
pozri aj cenzúra	

J

jednotné roľnícke družstvá na Slovensku	
- rozvoj	14
- stretnutie zakladateľov	14

K

kolektivizácia – hodnotenie	14
Komisia ľudovej kontroly SNR	10
pozri aj komisie	
Komisia pre skúmanie záverov IX. zjazdu KSS	1
pozri aj KSS a komisie	
komisie	
- Československá komisia pre spoluprácu s UNESCO-m	11
- Komisia ľudovej kontroly SNR	10
- Komisia pre skúmanie záverov IX. zjazdu KSS	1
- Kontrolná a revízna komisia pri ÚV KSS	2
- Slovenská plánovacia komisia	10
Komunistická strana Československa, organizácia	
- aktívy	2
- okresné výbory	2, 16
- Ústredný výbor KSČ	1, 2, 7, 16

- základné organizácie	2
Komunistická strana Slovenska, organizácia	
- aktívy, vystúpenia	2, 17
- hodnotiaci činnosť	1
- krajské výbory	17
- okresné výbory	2, 17
- Ústredný výbor KSS	2, 7, 8, 10, 12, 13, 17
- základné organizácie	2, 11
- závodné výbory	2, 5
- zjazdy	1, 2
konsolidácia výroby a prevádzky v podnikoch	10
Kontrolná a revízná komisia pri ÚV KSS	2
pozri aj KSS a komisie	
Koordinačný výbor slovenských tvorivých zväzov, inštitúcia	
- reakcia na zriadenie kultúrneho odboru na Ministerstve zahraničných vecí ČSSR	11
krajské výbory KSS	17
pozri aj KSS	
L	
Literárny život, časopis	
- problematika vydávania	11
pozri aj časopisy	
E	
Ludové Milície, organizácia	2, 3
pozri aj organizácie a inštitúcie	

M

mimoriadny zjazd KSS	2
pozri aj zjazdy KSS a KSS	
Ministerstvo zahraničných vecí ČSSR, organizácia	11
pozri aj organizácie a inštitúcie	

N

Národná kultúrna rada, inštitúcia	
- návrh na zriadenie	11
pozri aj organizácie a inštitúcie	
normalizácia – nástup	14
nové dobrovoľné organizácie – zakladanie	11
Nové Slovo, noviny	15
pozri aj noviny	
noviny	
- Nové Slovo	15
- Rudé Právo	2
- Smena	11

O

okresné národné výbory – porada predsedov	16
okresné výbory KSČ	2, 16
pozri aj KSČ	
okresné výbory KSS	2, 17
pozri aj KSS	
Okresný výbor KSČ v Gottwaldove, inštitúcia	2

pozri aj KSC a okresné výbory KSC	
Okresný výbor KSS v Senici, inštitúcia	2
pozri aj KSS a okresné výbory KSS	
organizácie a inštitúcie	
- Celoutvarový výbor KSS Krajskej správy ZNB Košice	2
- Celozávodný výbor KSS pri podnikovom riaditeľstve Východoslovenských železiarní v Košiciach	2
- Federálne zhromaždenie	3
- Hospodárska rada	10
- Hospodársky zväz štátnych majetkov na Slovensku	10
- Komunistická strana Československa	1, 2, 7, 16
- Komunistická strana Slovenska	1, 2, 5, 8, 10, 12, 13, 17
- Koordinačný výbor slovenských tvorivých zväzov	11
- Ľudové Milície	2, 3
- Ministerstvo zahraničných vecí ČSSR	11
- Národná kultúrna rada	11
- Okresný výbor KSC v Gottwaldove	2
- Okresný výbor KSS v Senici	2
- Slovenská plánovacia komisia	10
- Slovenský úrad pre tlač a informácie	11
- UNESCO	11
- Ústav svetovej literatúry a jazykov SAV	11
- Ústredný výbor Komunistickej strany Československa	1, 2, 7, 16
- Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska	2, 7, 8, 10, 12, 13, 17
- Útvarová organizácia KSC pri Krajskej správe ZNB Praha	2
- Zväz slovenských spisovateľov	11

P

papier – zabezpečenie dodávok	10
plénum ÚV KSČ	2
pozri aj ÚV KSČ	
plénum ÚV KSS	2, 10, 12, 13
pozri aj ÚV KSS	
podniky	
- Horehronské závody v Podbrezovej	14
- Podniky polygrafického priemyslu na Slovensku	10
- Východoslovenské železiarne v Košiciach	2
Podniky polygrafického priemyslu na Slovensku, podnik	10
pozri aj podniky	
predbežná cenzúra – zavedenie	11
predsedníctvo ÚV KSČ	1
pozri aj ÚV KSČ	
predsedníctvo ÚV KSS	10
pozri aj ÚV KSS	
prejavy – Gustáva Husáka	12, 13
I.tajomník ÚV KSS Gustáv Husák	2 – 6, 8, 11
pozri aj ÚV KSS	
publikácie a materiály	
- Cieľavedomý systém boja proti antisovietizmu	2
- Československé porady pred prvou svetovou vojnou – Idea česko-slovenskej jednoty	2
- Hodnotenie hospodárskeho vývoja na Slovensku v roku 1968	10
- materiál Komisie pre skúmanie záverov IX. zjazdu KSS	1

R

Referentský zbor ÚV KSS – zloženie	2
pozri aj ÚV KSS	

Rudé Právo, noviny 2
pozri aj noviny

S

Slovenská plánovacia komisia, inštitúcia 10

pozri aj organizácie a inštitúcie a komisie

Slovenská politika a jej programové stanoviská, prejav Gustáva Husáka 12

pozri aj prejavy

Slovenský úrad pre tlač a informácie, inštitúcia

- kritika denníka Smena 11

- opatrenia pri zavedení predbežnej cenzúry 11

pozri aj organizácie a inštitúcie

Smena, noviny 11

pozri aj noviny

socializmus – budovanie 14

súžitie – Čechov a Slovákov 12

svetonázor, pozri verejná mienka a výskum

systematizácia aparátu ÚV KSS, pozri aparát ÚV KSS

Š

štruktúra aparátu ÚV KSS, pozri aparát ÚV KSS

T

tajomník ÚV KSČ Vasil Biľak 16

pozri aj ÚV KSČ

tajomník ÚV KSS Ladislav Abrahám 17
pozri aj ÚV KSS

U

UNESCO, organizácia 10
pozri aj organizácie a inštitúcie

Ú

Ústav svetovej literatúry a jazykov SAV, inštitúcia 7
pozri aj organizácie a inštitúcie

Ústredný výbor Komunistickej strany Československa, organizácia

- aparát 2, 7
- plénum 2
- predsedníctvo 1
- tajomník Vasil Biľak 16

Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska, organizácia

- aparát 2, 7, 17
- členské otázky 2
- Kontrolná a revízna komisia pri ÚV KSS 2
- plénum 2, 10, 12, 13
- predsedníctvo 10
- I. tajomník Gustáv Husák 2 -6, 8, 11
- tajomník Ladislav Abrahám 17

Útvarová organizácia KSC pri Krajskej správe ZNB Praha, organizácia 2
pozri aj KSS a organizácie a inštitúcie

V

verejná mienka – výskum	11
Východoslovenské železiarne, podnik	2
pozri aj podniky	
výroba a prevádzka v podnikoch – konsolidácia	10
výskum – verejnej mienky	11
Výskumný ústav kultúry a verejnej mienky, inštitúcia	11
pozri aj organizácie a inštitúcie	
vznik Československa – 50. výročie	14

Z

základné organizácie KSS	2, 11
pozri aj KSS	
závodné výbory KSS	2, 5
pozri aj KSS	
zjazdy KSS	
- IX. zjazd KSS	1
- mimoriadny zjazd KSS	2
Zväz slovenských spisovateľov, organizácia	
- stanovisko k vydávaniu Literárneho života	11
pozri aj organizácie a inštitúcie	

Obsah

	Strana
Úvod	2
Inventárny súpis	10
Zoznam použitých značiek	16
Register zemepisný	17
Register osobný	19
Register vecný	22
Obsah	32

Názov fondovej skupiny: I. tajomník ÚV KSS Gustáv Husák

Značka fondu: 101 – 36 – 017

Typ pomôcky: čiastkový inventár

Časový rozsah fondovej skupiny: (1963), 1968 – 1969

Miesto uloženia fondovej skupiny: Drotárska cesta 42, Bratislava

Počet inventárnych jednotiek: 17

Počet ukladacích jednotiek: 12

Stav ku dňu: 31. 12. 2013

Fondovú skupinu usporiadal: Mgr. Ján Hučko

Čiastkový inventár zostavil: Mgr. Ján Hučko

Počet strán: 33

Počet exemplárov: 5

Prepísala: Ing. Ivana Iváková

Čiastkový inventár posúdil: PhDr. Vladimír Wolfshörndl, CSc.

Čiastkový inventár schválila: Mgr. Mária Šániková, vedúca oddelenia predarchívnej

starostlivosti a Vedecká rada Slovenského národného archívu